

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

---

3. posiedzenie 4. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 21. września 1892.

Treść: Ukonstytuowanie się komisyj. — Urlopy pp. Mizi, Strzygowskiego, Woleńskiego i Czaykowskiego Alfonsa. — Wniosek p. Bobczyńskiego w sprawie zmiany ustawy drogowej. — Spis petycyj. — Uchwalenie wyboru komisji przemysłowej. — Głosy pp. Wład. Koziebrodzkiego, Barabasa, Huryka i Łączyńskiego na poparcie poszczególnych petycyj. — Wniosek naglący Wydziału krajowego o kredyt dodatkowy na środki antycholeryczne i wezwanie do rządu o subwencję na ten sam cel. — Uchwała tego wniosku. — Odpowiedź Wydziału krajowego na interpelację p. Kramarczyka w sprawie zmiany ustawy drogowej. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w sumie 10.000 zł. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycji Wydziału powiatowego w Cieszanowie w sprawie przyjęcia na fundusz krajowy kwoty 86 zł. 85 ct. jako kosztów utrzymania Marcina Stupczyńskiego z Horyńca w miejskim Zakładzie dla nieuleczalnych. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych i szkole uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę szkół. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału kraj. w przedmiocie stałej dotacyi dla Rymanowskiej kolonii leczniczej. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału kraj. w przedmiocie posady drugiej etatowej akuszerki przy kraj. szpitalu powszechnym we Lwowie. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie pokrycia kosztów budowy kanału dla szpitala powszechnego w Tarnowie. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycji gminy Jabłonowa i innych w sprawie ustanowienia nowego Sądu powiatowego w Jabłonowie. — Sprawozdanie i uchwalenie wniosku Wydziału krajowego o udzieleniu Radzie powiatowej w Drohobyczu koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drodze powiatowej z Drohobycza przez Stebnik do Truskawca. — Sprawozdanie i uchwalenie wniosku Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania publicznego dojazdu kolejowego Jasionów-Zabłotce. — Sprawozdanie i uchwalenie wniosku Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do pobierania opłat mytniczych od przewozów na rzece Sole w Heczmarowicach i w Nowej Wsi pod Starem-miastem tudzież od mostu względnie od przewozu na rzece Wiśle w Kaniowie starym. — Pierwsze czytanie wniosku p. Weigla i towarzyszy w przedmiocie zmiany Statutu krajowego

i sejmowej ordynacji wyborczej. — Sprawozdanie i uchwalenie wniosku komisji budżetowej w sprawie przeniesienia plac maszynisty zakładu dla umysłowo chorych na Kulparkowie i szpitala św. Łazarza w Krakowie z Rubr. II. do Rubr. I. — Wybór komisji drogowej i przemysłowej. — Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach galicyjskiego funduszu propinacyjnego na rok 1893. — Głos p. Merunowicza z wnioskiem i sprawozdawcy Skalkowskiego. Uchwalenie wniosków komisji i Merunowicza. — Wniosek p. Kozłowskiego Włódz o kontrolę weterynarską na granicy Rumunii. — Porządek dzienny 4. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godzinie 11. min. 15 przed południem.

Przewodniczący: JE. Eustachy ks. Sanguszko, Marszałek krajowy.

Sekretarze: pp. Dr. Paszkowski, ks. Siożyński, Wiktor i Trzeciecki.

Ze strony c. k. Rządu: JE. Dr. Kazimierz hr. Badeni, c. k. Namiestnik, i c. k. komisarz rządowy, radca dworu hr. Łoś

Obecnych posłów 112.

Marszałek. Komplet jest. Posiedzenie otwieram. Protokoły ostatnich dwóch posiedzeń uważam za przyjęte, gdyż nie wniesiono żadnych przeciw nim zarzutów.

Ukonstytuowały się następujące komisje:

Komisja budżetowa wybrała prezesem: JE. p. Dunajewskiego; zastępcą: p. Stanisława hr. Badeniego; drugim zastępcą: p. hr. Stadnickiego Jana; sekretarzami: pp. Scipiona i Stanisława Jędrzejowicza.

Komisja administracyjna wybrała prezesem: JE. p. Ziemiałkowskiego; zastępcą prezesa: p. hr. Koziebrodzkiego Szczęsnego; sekretarzami: pp. Torosiewicza Mikołaja i Trzecieckiego.

Komisja prawnicza wybrała prezesem: p. Dr. Zolla; zastępcą prezesa p. Dr. Weigla; sekretarzami: pp. Lenartowicza i Klemensiewiczza.

Komisja petycyjna wybrała prezesem: p. hr. Golejewskiego; 1. zastępcą prezesa p. Mazarakiego; 2. zastępcą p. Micewskiego; sekretarzami: pp. Merunowicza i Hamoraka.

Komisja szkolna wybrała prezesem: JE. p. ks. Czartoryskiego; zastępcą prezesa: p. hr. Tarnowskiego Stanisława (starszego); sekretarzami: pp. Rayskiego i Paszkowskiego.

Komisja gospodarstwa krajowego wybrała prezesem: JE. p. ks. Adama Sapiechę; 1. zastępcą prezesa: p. hr. Tarnowskiego Jana; 2. p. Polanowskiego; sekretarzami: pp. Gnoińskiego Jana i Schnella.

O urlopy podali pp. Mizia do końca sesji sejmowej, Strzygowski na 4 tygodnie, Mikołaj hr. Wolański na 2 tygodnie, Alfons Czaykowski na 10 dni.

Upraszam tych panów, którzy się zgadzają z udzieleniem urlopu tym Panom, aby zechcieli rękę podnieść. (Większość). Urlopy są przyjęte.

Do łaski marszałkowskiej złożono wniosek, który p. sekretarz zechce odczytać.

P. Wiktor (czyta wniosek p. Bobczyńskiego).

L. s. 200/1892.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył nową ustawę drogową, w którejby usunięto prestację w naturze, to jest szarwarki i daremszczyzny i zamieniono takowe na dodatki do podatków rządowych stałych i niestałych, tak w gminie jak i na obszarze dworskim opłacanych. Dodatek ten nie może wynosić w gminach wiejskich i na obszarach dworskich więcej jak 15% od jednego złotego wal. austr. i ma być przez c. k. Urząd podatkowy repartowany, razem z podatkiem ściągany i za kwitem potwierdzonym przez Wydział Rady powiatowej Zarządowi drogowemu wypłacony.

Wnioskodawca, Konstanty Bobczyński. Dr. Olpiński, Dr. Midowicz, Rogoyski, Fruchtmann, Dworski, Zbyszewski, Żardecki, Hamorak, Okuniewski, Rożankowski, Kramarczyk, Potoczek, Stręk, Sala, Kowalski, Klemensiewicz, Weigel, Goldman, Barabasz, Huryk, Herasymowicz.

Marszałek. Z wnioskiem tym postąpię regulaminowo. Proszę o odczytanie spisu petycji.

Sekretarz p. Trzeciecki (czyta):

S p i s p e t y c y j,
wniesionych po dzień 21. września 1892.

22. L. s. 50. Wydział powiatowy w Grybowie, przez p. Klemensiewiczza, o subwencję na

- budowę drogi Wojnarowa Korzenna — do komisji drogowej.
23. L. s. 51. Gmina Stadło, przez p. Potoczka, o przyznanie zasiłku na budowę tam na rzece Dunajcu — do komisji budżetowej.
24. L. s. 52. Gmina Turówka, przez p. Szczęsnego Koziebrodzkiego, o zapomogę dla tamtejszych pogorzalców — do komisji budżetowej.
25. L. s. 53. Rz. kat. parafia Rudawa, przez p. Kramarczyka, w sprawie zmiany ustawy konkurencyjnej z r. 1886 — do komisji administracyjnej.
26. L. s. 54. Piotr Pikulski, nauczyciel w Leżachowie, przez p. Czartoryskiego, o policzenie lat służby — do komisji szkolnej.
27. L. s. 55. Jan Frey, były nauczyciel w Grybowie, przez p. Potoczka, o odprawę i zwrot wkładek emerytalnych — do komisji szkolnej.
28. L. s. 57. Mieszkańcy okolicy Barszczowic, przez p. Merunowicza, o spowodowanie zatrzymywania pociągów kurierskich na stacyi Barszczowice — do komisji petycyjnej.
29. L. s. 58. Emil Wyszomirski, nauczyciel w Wilwicy, przez p. Romańczuka, o policzenie lat służby i przyznanie dodatku pięcioletniego — do komisji szkolnej.
30. L. s. 59. Jan Antoni Lisowiecki, emerytowany nauczyciel w Kozłowie, przez p. Stanisława Badeniego, o policzenie lat służby — do komisji szkolnej.
31. L. s. 60. Józef Poliński, nauczyciel stenografii we Lwowie, przez p. Merunowicza, o zasiłek na wydawnictwo dzieł stenograficznych — do komisji budżetowej.
32. L. s. 61. Helena Rojek, we Lwowie, przez p. Pietruskiego, o zasiłek dla córki Oktawii na kształcenie się w muzyce — do komisji budżetowej.
33. L. s. 62. Julia Szaszkiwiczowa, wdowa po gr. kat. księdzu we Lwowie, przez p. Romańczuka, o zapomogę — do komisji budżetowej.
34. L. s. 63. Emilia Sternalowa, wdowa po urzędniku Wydziału krajowego, przez p. Pietruskiego, o dar z łaski — do komisji budżetowej.
35. L. s. 64. Walerya M. Podlewska, przez p. Chamca, o subwencyę na kształcenie się w malarstwie — do komisji budżetowej.
36. L. s. 65. Jan K. Olpiński, uczeń gimn., przez p. Sawczaka, o zasiłek na kształcenie się w rysunkach — do komisji budżetowej.
37. L. s. 66. Amalia Zawistowska, przez p. Stanisława Badeniego, o subwencyę dla córki Wandy, na kształcenie się w muzyce — do komisji budżetowej.
38. L. s. 67. Jan Gdulewicz z Płażowa, przez p. Puzynę, o zasiłek dla syna Józefa, ucznia c. k. szkoły snycerskiej w Zakopanem — do komisji budżetowej.
39. L. s. 68. L. Dziuliński, proboszcz w Łapszynie i redaktor „Posłannika“ i „książeczek misyjnych“, przez p. Kowalskiego, o subwencyę na swe wydawnictwo — do komisji budżetowej.
40. L. s. 69. Komitet wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie, przez p. Pilata, o subwencyę — do komisji budżetowej.
41. L. s. 70. Gmina m Czchowa, przez p. Jana Stadnickiego, o ustanowienie 4. sądu powiatowego w powiecie Brzeskim z siedzibą w Czchowie — do komisji prawniczej.
42. L. s. 71. Edward i Anna Tobiasiewiczze, b. służy zakładu dla obłąkanych, przez p. Merunowicza, o wsparcie — do komisji budżetowej.
43. L. s. 72. Jan Bielski we Lwowie, przez p. Merunowicza, o zasiłek na odbycie kursu w akademii handlowej — do komisji budżetowej.
44. L. s. 73. Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda“ w Zaleszczykach, przez p. Chamca, o zasiłek — do komisji budżetowej.
45. L. s. 74. Karolina Ploder, wdowa po dyetaryszu rachunkowym Wydziału krajowego, przez p. Scipiona, o zapomogę — do komisji budżetowej.
46. L. s. 75. Dawid Reich, fabrykant knotów i pasków we Lwowie, przez p. Goldmana, o pożyczkę na rozszerzenie fabryki — do komisji przemysłowej.

P. Trzeciecki. Proszę o głos,

Marszałek. P. Trzeciecki ma głos.

Sekretarz p. Trzeciecki. Ponieważ wniesiono petycje należące do komisji przemysłowej, przeto wnoszę wybór komisji przemysłowej, złożonej z 12 członków i przystąpienie do jej wyboru jeszcze dzisiaj.

Marszałek. P. Trzeciecki wnosi wybór komisji przemysłowej. Czy żąda kto głosu?

P. hr. Golejewski. Proszę o głos.

Marszałek. P. Golejewski ma głos

P. hr. Golejewski. Konstatuję, że na tyle już wniesionych petycji, ani jedna nie została odesłana do komisji petycyjnej. Jest w niej aż 24 członków, nie mają więc co robić. Jest to zatem tylko tytularna komisja, bo biuro marszałkowskie nie przydziela jej żadnych spraw do załatwienia.

P. Trzeciecki. Proszę o głos.

Marszałek. P. Trzeciecki ma głos.

P. Trzeciecki. Zwracam uwagę szanownego p. Golejewskiego, że kilka petycji zostało odesłanych do komisji petycyjnej jak np. petycja gminy Koszlaki, Borszczowa i kilku innych.

P. hr. Golejewski. Ale to nie teraz, tylko dawniej.

Marszałek. Biuro marszałkowskie odsyła wszystkie petycje, w których jest prośba o subwencje i gdzie chodzi o pieniądze do komisji budżetowej, zdaje mi się, że przy tak krótkiej sesji sejmowej jest to wskazaniem. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z przystąpieniem do wyboru komisji przemysłowej, który postawię jako punkt 14. razem z wyborem komisji drogowej na porządku dziennym, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sekretarz p. Trzeciecki. (Czyta dalej spis petycji).

47. L. s. 76. Jan Łopatyński, emerytowany nauczyciel w Tekuczy, przez p. Okuniewskiego, o podwyższenie emerytury — do komisji szkolnej.

48. L. s. 78. Komitet internatu św. Józefa, przez p. Scipiona o subwencję — do komisji budżetowej.

49. L. s. 79. Zakład św. Józefa dla nieuleczalnych we Lwowie, przez p. Scipiona, o podwyższenie subwencji — do komisji budżetowej.

50. L. s. 80. Wydział powiatowy w Sokalu, przez p. Rozwadowskiego, o subwencję na budowę dróg powiatowych — do komisji drogowej.

51. L. s. 81. Ten sam, przez tegoż p., o pozwolenie zaciągnięcia pożyczki na budowę nowego szpitala — do komisji administracyjnej.

52. L. s. 83. Stowarzyszenie Jad Charuzim, przez p. Goldmana, o zasiłek — do komisji budżetowej.

53. L. s. 84. Teofila Zielińska, fabrykantka sztucznych kwiatów we Lwowie, przez p. Goldmana, w sprawie umorzenia reszty pożyczki zaciągniętej z funduszu przemysłowego — do komisji budżetowej.

54. L. s. 85. Maryanna Zakrzewska, wdowa po sekretarzu Wydziału krajowego, przez p. Smolkę, o zapomogę — do komisji budżetowej.

55. L. s. 86. Julia Kwiatkowska, wdowa po emerytowanym nauczycielu we Lwowie, przez p. Romanowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.

56. L. s. 87. Towarzystwo gimnastyczne „Sokol” we Lwowie, przez p. Romanowicza, w sprawie zaprowadzenia obowiązkowej nauki gimnastyki w szkołach publicznych — do komisji szkolnej.

57. L. s. 88. Towarzystwo pedagogiczne ruskie we Lwowie, przez p. Romańczuka, o zasiłek dla zakładu wychowawczego pod wezwaniem św. Mikołaja — do komisji budżetowej.

58. L. s. 89. To samo, przez tegoż posła, o zapomogę na wydawnictwo czasopisma „Dzwinnok” — do komisji budżetowej.

59. L. s. 90. To samo, przez tegoż posła, o zapomogę na wydawnictwo czasopisma „Uczytel” — do komisji budżetowej.

60. L. s. 91. Gmina Boratycze, przez p. Sapięę, o odpisanie należności z tytułu kosztów leczenia Jana Dobrzańskiego — do komisji petycyjnej.

61. L. s. 92. Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, przez p. Po-

lanowskiego o subwencję — do komisji budżetowej.

62. L. s. 93. Wydział krajowy, z petycjami urzędników, Władysława Słomkowskiego, Leopolda Brąglewicz, Edwarda Trandy, Alojzego Paklarskiego, Henryka Hupczyca i Wincentego Brzyskiego, o zaliczki na płace — do komisji budżetowej.

63. L. s. 94. Lubina Babecka we Lwowie, przez p. Edwarda Jędrzejowicza, o subwencję dla córki Mieczysławy, na kształcenie się w spiewie — do komisji budżetowej.

64. L. s. 95. Towarzystwo „Szkilna pomoc” we Lwowie, przez p. Sawczaka, o zapomogę — do komisji budżetowej.

65. L. s. 96. Emma Raabówna, przez p. Goldmana, o subwencję na kształcenie się w spiewie — do komisji budżetowej.

66. L. s. 97. Teodora 1. voto Rumipowska, 2. voto Mojseowicz, przez p. Romańczuka, o zapomogę — do komisji budżetowej.

67. L. s. 98. Wydział Stowarzyszenia pracy kobiet w Kołomyi, przez p. Lenartowicza, o udzielenie stałej subwencji — do komisji budżetowej.

68. L. s. 99. Wydział towarzystwa „Lwowski Bojan”, przez p. ks. Kowalskiego, o subwencję — do komisji budżetowej.

69. L. s. 100. Redakcja czasopisma „Dzwinek”, przez p. Kowalskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.

70. L. s. 103. Gmina Utoropy, przez p. Szczepanowskiego, o spowodowanie przywrócenia produkcji soli i warzonki tamże — do komisji petycyjnej.

71. L. s. 104. Bursa dla uczniów szkoły tkackiej w Łańcucie, przez p. Żardeckiego, o subwencję — do komisji budżetowej.

72. L. s. 105. Towarzystwo handlu skór, sukna i wyrobów tkackich w Łańcucie, przez p. Żardeckiego, o uwolnienie go od dodatków krajowych do podatków — do komisji przemysłowej.

73. L. s. 106. Towarzystwo „Ruska Besida” we Lwowie, przez p. Sawczaka, o zapomogę dla narodowego teatru ruskiego — do komisji budżetowej.

74. L. s. 107. Redakcja „Bartnika postępowego” we Lwowie, przez p. Goldmana, o zasiłek — do komisji budżetowej.

75. L. s. 108. Stefan Kalita, sierota po woźnym Wydziału krajowego, przez p. Kowalskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.

76. L. s. 109. Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, przez p. Wojciecha Dzieduszyckiego, o zasiłek — do komisji budżetowej.

77. L. s. 110. Gmina Brzeżawa, przez p. Antoniewicza, o spowodowanie budowy drogi gminnej między Brzeżawą a Uluciem — do komisji drogowej,

78. L. s. 111. Członkowie gminy Zakopane, przez p. Władysława Koziębrodzkiego, o subwencję na pokrycie kosztów tymczasowego zarządu tej gminy — do komisji budżetowej.

Marszałek. Do tej petycji głos ma p. Władysław hr. Koziębrodzki.

P. Władysław hr. Koziębrodzki. Jak wiadomo budżet krajowy na rok 1893 komisja budżetowa już uchwaliła, a zatem i rubrykę, w której prawdopodobnie petycja ta znalazłaby uwzględnienie została również załatwioną.

Zważywszy jednak, iż petycja ta dla gminy zakopańskiej jest ogromnej doniosłości; zważywszy, że petycja ta już dłużej niż tydzień znajduje się w biurze marszałkowskim, a więc na czas przyszła, ośmielam się postawić wniosek, ażeby Wysoki Sejm raczył polecić komisji budżetowej, by tę petycję zaraz zreferowała i referat przedłożyła Sejmowi w ciągu bieżącej sesji.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem, aby komisja budżetowa tę petycję, w ciągu bieżącej sesji zreferowała. zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Sekretarz p. Trzeciecki. (Czyta dalej spis petycyj.)

79. L. s. 112. Towarzystwo tatrzańskie, przez p. Władysława Koziębrodzkiego, o subwencję w kwocie 400 zł. — do komisji budżetowej.

80. L. s. 113. Konstanty Laszczka, uczeń szkoły sztuk pięknych w Paryżu, przez p. Romanowicza, o subwencję na dalsze kształcenie się w rzeźbiarstwie — do komisji budżetowej.

81. L. s. 114. Komitet ratunkowy dla pogorzalców w Nawaryi przez p. Abrahamowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.
82. L. s. 115. Reprezentacya lwowska zjednoczonego Towarzystwa sztuk pięknych, przez p. Merunowicza, o subwencyę na budowę własnego gmachu — do komisji budżetowej.
83. L. s. 116. Władysław Leliwa Kopystyński w Winnikach, przez p. Merunowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.
84. L. s. 117. Wydział krajowy z petycją gmin: Gaj, Świniarsko i Nizskowa o zabudowanie potoku Nizskówki — do komisji gosp. kraj.
85. L. s. 118. Ten sam z petycją gminy Suchorzów, o przyjęcie na fundusz kraj. kosztów utrzymania małoletniej Józefy Piękoś — do komisji petycyjnej.
86. L. s. 119. Ten sam z petycją komitetu Towarzystwa opieki weteranów z r. 1831., o subwencyę na r. 1893. — do komisji budżetowej.
87. L. s. 120. Gmina Saska Kameralna, przez p. Antoniewicza, o zapomogę z powodu klęsk elementarnych — do komisji budżetowej.
88. L. s. 121. Towarzystwo dla pielęgnowania chorych uczniów we Wiedniu, przez p. Antoniewicza, o zasiłek — do komisji budżetowej.
89. L. s. 122. Paweł Szuber, nauczyciel w Nestorowcach, przez p. Antoniewicza, o dodatek pięcioletni — do komisji szkolnej.
90. L. s. 123. Ambroży Wróblewski, były nauczyciel w Szczawej, przez p. Antoniewicza, o policzenie lat przerwy w służbie i wymierzenie emerytury — do komisji szkolnej.
91. L. s. 124. Katarzyna Jacuk wdowa po nauczycielu we Lwowie, przez p. Antoniewicza, o zapomogę — do komisji szkolnej.
92. L. s. 127. Gmina Hajworonka, przez p. Sawczaka, o pożyczkę na budowę szkoły — do komisji szkolnej.
93. L. s. 128. Towarzystwo ruskich rzemieślników „Zcrya“ we Lwowie, przez p. Romańczuka, o zapomogę — do komisji budżetowej.
94. L. s. 129. Towarzystwo „Proświta“ we Lwowie, przez p. Sawczaka, o zapomogę — do komisji budżetowej.
95. L. s. 130. Towarzystwo „Vatra“ we Lwowie, przez p. Romańczuka, o zapomogę — do komisji budżetowej.
96. L. s. 131. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Krakowie, przez p. Weigla, o subwencyę — do komisji budżetowej.
97. L. s. 132. Salomea Kruszelnicka, uczennica konserwatorium muzycznego we Lwowie, przez p. Sawczaka, o subwencyę na dalsze kształcenie się w muzyce i śpiewie — do komisji budżetowej.
98. L. s. 134. Zygmunt Rozwadowski w Perehińsku, przez p. Arcyb. Sembratowicza, o subwencyę na kształcenie się w malarstwie — do komisji budżetowej.
99. L. s. 137. Wydział krajowy z petycją Zenona Szymańskiego p. o. oficyała przy krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie, o veniam aetatis i studiorum — do komisji petycyjnej.
100. L. s. 138. Galic. Towarz. leśne we Lwowie, przez p. Sawczaka, o subwencyę na czasopismo „Sylwan“ — do komisji budżetowej.
101. L. s. 139. Tow. śpiewackie „Lutnia“ we Lwowie, przez p. Sawczaka, o subwencyę — do komisji budżetowej.
102. L. s. 140. Włościanie powiatów Podhajeckiego i Brzeżańskiego, przez p. Sawczaka o oddanie gminom rozsądzania spraw o obrazę czci — do komisji prawniczej.
103. L. s. 141. Grzegorz Huzar, mieszczanin w Buczaczu, przez p. Sawczaka, o przyjęcie głuchoniemej pupilki Anny Babiak do szkoły głuchoniemych we Lwowie — do komisji petycyjnej.
104. L. s. 142. Adela Rewakowicz, wdowa po dyetaryuszu Wydziału krajowego, przez p. Sawczaka, o zapomogę — do komisji budżetowej.
105. L. s. 143. Władysława Dąbrowska we Lwowie, przez p. Hoszarda, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie — do komisji budżetowej.
106. L. s. 144. Tow. nauczycieli szkół wyższych we Lwowie, przez p. Pilata, o subwencyę

- dla czasopisma „Muzeum“ — do komisji budżetowej.
107. L. s. 145. Towarzystwo kupców i przemysłowców w Kołomyi, przez p. Ziemiałkowskiego, o subwencyę dla budowy kolei Szeparowce-Delatyn — do komisji drogowej.
108. L. s. 146. Gr. kat. komitet cerkiewny w Niemirowie, przez p. Kowalskiego, o zapomogę na naprawę dachu tamtejszej cerkwi — do komisji budżetowej.
109. L. s. 147. Józefa Jaroszyńska, właścicielka ogródka Froebrowskiego we Lwowie, przez p. Ziemiałkowskiego, o subwencyę — do komisji budżetowej.
110. L. s. 148. Mozes i Markus Verschleisser, dzierżawy myta drogi krajowej w Dawidowie, przez p. Wereszczyńskiego o opust z czynszu dzierżawnego — do komisji drogowej.
111. L. s. 150. Tow. pedagogiczne we Lwowie, przez p. Goldmana o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Szkoła“ — do komisji budżetowej.
112. L. s. 151. Tow. „Bratniej pomocy słuchaczy wszechnicy we Lwowie“, przez p. Goldmana o zasiłek — do komisji budżetowej.
113. L. s. 152. Bursa dla synów nauczycieli ludowych w Tarnopolu, przez p. Stanisława Badeniego, o subwencyę — do komisji budżetowej.
114. L. s. 153. Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie, przez p. Stanisława Badeniego, o subwencyę na „Dom pracy“ — do komisji budżetowej.
115. L. s. 154. Rudolf Daś, były nauczyciel w Nisku, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.
116. L. s. 155. Julia Wajdowska, wdowa po dyktaryuszu Wydziału krajowego, przez p. Stanisława Badeniego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
117. L. s. 156. Jan Różański, właściciel suszarni owoców i jarzyn w Bochni, przez p. Struszkiewicza, o subwencyę lub pożyczkę na powiększenie przedsiębiorstwa — do komisji przemysłowej.
118. L. s. 157. Gmina Zakliczyna, przez p. Weigla, o przyspieszenie utworzenia nowego o. k. Sądu powiatowego tamże — do komisji prawniczej.
119. L. s. 158. Bursa im. Św. Mikołaja w Przemysłu, przez p. Antoniewicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.
120. L. s. 160. Wydział powiatowy w Bohorodczanach, przez p. Barabasz, o subwencyę na regulacyę rzeki Bystrzycy — do komisji gospodarstwa krajowego.
- P. Barabasz. Proszu o hołos.
- Marszałek. P. Barabasz ma głos.
- P. Barabasz. Prosywjem o hołos, szczyoby zwernuty uwahu, szczo to jest petycyja duże ważna, bo rika Bystrycia robyt straszno wełyki szkody. Pro se proszu o wideczytanie ciolj petycyi.
- Marszałek. To musi być uchwalone przez Wysoką Izbę bez dyskusyi. Kto się z wnioskiem zgadza, zechce powstać. (Mniejszość). Wniosek upadł.
121. L. s. 161. Wydział powiatowy w Nisku, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o przyjęcie na fundusz krajowy nałożonych na gminę Rudnik kosztów utrzymania nieletnich dzieci Frimet Lieblich — do komisji petycyjnej.
122. L. s. 162. Wydział powiatowy w Sokalu, przez p. Kowalskiego o zmianę ustawy w organizacyi służby zdrowia co do ustanowienia akuszerki w gminach wiejskich — do komisji petycyjnej.
123. L. s. 163. Rada miejska w Kołomyi, przez p. Ziemiałkowskiego o subwencyę na budowę kolei lokalnej Szeparowce-Delatyn — do komisji drogowej.
124. L. s. 164. Gmina Bużok, przez p. Rożankowskiego o utworzenie tam osobnej rady szkolnej miejscowej — do komisji szkolnej.
125. L. s. 165. Pogorzelcy gminy Kościejowa przez p. Merunowicza o subwencyę — do komisji budżetowej.
126. L. s. 166. Józef Medwetzky, kierownik szkoły w Domaradzu, przez p. Bobczyńskiego, o zaliczkę na płacę — do komisji szkolnej.
127. L. s. 167. Gmina Stale, przez p. Jana Tarnowskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy

kosztów utrzymania i leczenia w Budapeszcie nieślubnego dziecka Helevy Lenard — do komisji petycyjnej.

128. L. s. 168. Towarzystwo historyczne we Lwowie, przez p. Balasitza, o subwencyę — do komisji budżetowej.

129. L. s. 181. Towarzystwo wzajemnej pomocy rękodzielników i przemysłowców „Rodzina“ we Lwowie, przez p. Romanowicza, o subwencyę — do komisji budżetowej.

130. L. s. 182. Towarzystwo wzajemnej pomocy diaków dyecezyi stanisławowskiej, przez p. Huryka, o zapomogę — do komisji budżetowej.

P. Huryk. Proszu o hołos.

Marszałek. P. Huryk ma głos.

P. Huryk. Wysoki Sojme! Wże wid kilkoch lit, jak towarzystwo diakiw wzajemnoj pomocy udaje sia do Wysokoj Pałaty z petycyju bud'to o uregulowanie płatni, bud'to o zapomohu. Odnakoż w kaźdim roci tomu towarzystwu widmowlaje sia.

Takie widmowlenie sim petycyjom w draźliwij sposib dotykaje ne tylko samich petentiw ale ciłyj ruskij narid, a to tim bilsze, szczo w kaźdim roci figurujut powaźni cyfry dla innych towarzystw. Panom zwistno, jakij je teperisznij nuźdennyj stan diakiw. Widobrano im horody i chaty a połyszono ich bez wsiakoj pomocy na łasku i nełasku hromad a takoż świaszczennykiw. Płatnia ich duże nyżka, bo ne doriwnuje i w połowyni płatni selskich słuł, tak, szczo ony ne mohut swoich czynnocy spowniaty. Dlatoho szczo by toj stan diakiwskij na dalsze ne upaw, zawiazalo sia towarzystwo wzajemnoj pomocy w roci 1889; kotroho statuta zatwerdyło Namistniczestwo. Towarzystwo wzajemnoj pomocy diakiw zawiazalo sia na sposib towarzystwa oficjalistiw prywatnych.

Poneże toj fond dla towarzystwa składaje sia z samych składok, udaju sia do Wysokoj Pałaty z proszeniem, szczo by zwolyła uchwałyty dla nych odnorazowu zapomohu po miźnocy 500 zlr.

Zwertaju uwahu Wysokoj Pałaty, szczo by teperiszne proszenie tamocznoho towarzystwa ne odmawlaty jak poperednich lit, bo sprawa jest' waźna dla kraju i leżyty w interesi kraju, szczo by sia nad neju zastanowyty.

Poneże petycyja pizno wpłynula, proszu, szczo by na sej sesji w komisji budżetowej połałodżena buty mohła.

Marszałek. P. Huryk prosi, aby komisja budżetowa jeszcze na tej sesji przyszła ze sprawozdaniem o tej petycyji, którą popiera.

Czy żada kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żada, podaję ten wniosek do głosowania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Sekretarz p. Trzeciecki (czyta dalej spis petycyj).

131. L. s. 183. Gmina Mikołajów, przez p. Romańczuka, o zapomogę dla tamtejszych pogorzalców — do komisji budżetowej.

132. L. s. 184. Gmina Medynia, przez p. Romańczuka, o zarządzenie robót publicznych dla dania zarobku tamtejszej ludności, dotkniętej klęskami elementarnymi — do komisji petycyjnej.

133. L. s. 185. Franciszek Szyndler, profesor w Brodach, przez p. Goldmana, o subwencyę na dalsze wydawnictwo „Historji polskiej“ w powieściach — do komisji budżetowej.

134. L. s. 186. Marya Przesławska we Lwowie, przez p. Merunowicza, o stypendyum na kształcenie się w szkole kcronkarskiej w Zakopanem — do komisji przemysłowej.

135. L. s. 187. Szymon Płaksij, nauczyciel w Kurdwanówce przez p. Romańczuka, o policzenie lat służby — do komisji szkolnej.

136. L. s. 188. Olimpia Rubachowa, wdowa po nauczycielu we Lwowie, przez p. Merunowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.

137. L. s. 189. Stanisław Górski, uczeń leśnictwa w szkole ziemiańskiej w Wiedniu, przez p. Romanowicza, o zasiłek na ułatwienie studyów — do komisji budżetowej.

138. L. s. 190. Tow. gal. weterynarzy we Lwowie, przez p. Romanowicza, o zapomogę dla wydawnictwa „Przeglądu weterynarskiego“ — do komisji budżetowej.

139. L. s. 191. Stowarzyszenie katol. młodzieży rękodzielniczej „Skała“ we Lwowie, przez p. Sawę, o subwencyę — do kom. budżetowej.

140. L. s. 192. Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, przez p. Chrzanowskiego, o podwyższenie dotychczasowej subwencji — do komisji budżetowej.

141. L. s. 193. Tomasz Hałas, nauczyciel w Sokalu, przez p. Czartoryskiego, o zaliczkę na płacę — do komisji szkolnej.

142. L. s. 194. Wanda Młodnicka, we Lwowie, przez p. Edwarda Jędrzejowicza, o zakupno teki Artura Grottgera na własność kraju — do komisji petycyjnej.

143. L. s. 195. Wydział powiatowy w Cieszanowie, przez p. Włodzimierza Kozłowskiego, o pożyczkę 25.000 zł. na budowę szpitala powiatowego — do kom. budżetowej.

144. L. s. 196. Przytulisko sierót im. św. Józefa we Lwowie przez p. Włodzimierza Kozłowskiego, o stały roczny datek — do komisji budżetowej.

145. L. s. 197. Antoni Kowalski, nauczyciel w Nowym Sączu, przez p. Gustawa Romera, o subwencję na utrzymanie parku do zabaw młodzieży — do kom. szkolnej.

146. L. s. 198. Adam Zieliński, dyetaryusz Wydziału krajowego, przez p. Popowskiego, o dodatek osobisty — do kom. budżetowej.

147. L. s. 199. Wydział powiatowy w Myślenicach, przez p. Popowskiego o regulację rzek Raby i Skawy — do komisji gospodartwa krajowego.

148. L. s. 200. Pogorzelcy gminy „Przystanie“, o zapomogę, przez p. Łączyńskiego — do kom. budżetowej

P. hr. Łączyński. Proszę o głos.

Marszałek. P. Łączyński ma głos.

P. hr. Łączyński. Ośmielam się polecić względem Wysokiej Izby petycję, która dopiero co odczytaną została, a to z tego powodu, że gmina Przystanie w roku ubiegłym została dotkniętą gradobiciem w tak niezwykłych rozmiarach, że władze skarbowe zwolniły ją od wszelkich podatków. W tym roku przy końcu sierpnia zostało nadto w tej gminie pożarem dotkniętych 54 gospodarzy. Zachodzi więc obawa, że ci ludzie zostaną w zupełnej nędzy. Pozwalam sobie tedy postawić wniosek, aby Wysoka Izba uchwaliła zapomogę 500 zł. dla tej gminy i uznała nagłość tego wniosku.

P. hr. Wodzicki. Proszę o głos.

Marszałek. P. Łączyński stawia wniosek, aby uchwalono 500 złotych jako zapomogę dla gminy Przystanie. Co do formalnego traktowania rozumiem jego wniosek nie inaczej, jak tylko że ma on być odesłany do komisji budżetowej.

J.E. hr. Wodzicki ma głos.

J.E. hr. Wodzicki. Zrzekam się głosu, bo to samo chciałem powiedzieć.

Marszałek. Udzielam głosu p. Łączyńskiemu dla uzasadnienia nagłości wniosku.

P. Łączyński. Nagłość tego wniosku już tem samem jest uzasadnioną, ponieważ pożar miał miejsce przy końcu sierpnia, kiedy ci ludzie mieli już zbiory dokonane a zima jest nadto bliską, aby mogli się jeszcze odbudować! Dlatego pomoc jak najspieszniejsza jest koniecznie potrzebną, proszę więc o uznanie nagłości tego wniosku.

P. hr. Golejewski. Chciałbym postawić poprawkę, że należałoby odesłać wniosek hr. Łączyńskiego do komisji budżetowej z tem poleceniem, aby komisya do trzech dni przyszła z ustnem sprawozdaniem; w ten sposób będzie nagłość zachowaną.

P. Merunowicz. Proszę o głos.

Marszałek. P. Merunowicz ma głos.

P. Merunowicz. W poruszonej przez hr. Łączyńskiego sprawie idzie o pogorzalców. Argumentacya więc p. Łączyńskiego odnosić się więc może do wszystkich petycyj z podobnemi prośbami. Jabym rozszerzył przeto ten wniosek, dlatego, że na moje ręce wpłynęła inna petycja od pogorzalców. Prosiłbym więc, aby w ogóle petycye dotyczące się pomocy dla pogorzalców, były w ten sposób załatwione, jak p. Łączyński proponuje, to znaczy, jeszcze w tej sesyi.

Marszałek. Ja w ten sposób postawionego wniosku nie mogę podać do głosowania. Obecnie mogę podać pod głosowanie nagłość co do tego specjalnie postawionego wniosku, oraz poprawkę hr. Golejewskiego, aby komisya w przeciągu 3 dni przedłożyła sprawozdanie. Tamto zaś jest wniosek formalny, który szanowny poseł postawić może potem, bo nie potrzebuje traktowania regulaminowego.

Obecnie jednak mówimy tylko o tym wypadku specjalnym. Czy żąda kto głosu?

P. Mernnowicz. Proszę o głos.

Marszałek. P. Merunowicz ma głos.

P. Merunowicz. Ja przyłączam się do wniosku p. hr. Golejewskiego.

Marszałek. Gdy nikt głosu już nie żąda, rozprawa zamknięta. Naprzód podam pod głosowanie nagłość, Kto jest za nagłością wniosku p. Łączyńskiego, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest uchwaloną. Kto jest za tem, aby tę petycję odesłać do komisji budżetowej z tem, aby w przeciągu 3 dni zdała z niej sprawę, zechce rękę podnieść (Większość.) Przyjęto. Przed przystąpieniem do porządku dziennego daję głos p. Hoszardowi celem postawienia nagłego wniosku. P. Hoszard ma głos.

Członek Wydziału krajowego p. Dr. Hoszard. Przemawiam z upoważnienia i imieniem Wydziału krajowego. Groźny wróg życia ludzkiego, cholera, której się już od kilku miesięcy obawialiśmy, wkroczył w granice kraju naszego. Podgórze, Kraków i gmina Wołowce w powiecie gorlickim zostały już przez cholereę nawiedzone. Przyszła ona nie z północy, jak się obawialiśmy, ale z zachodu via Oświęcim

Dotąd ogranicza się jej pochód na bardzo niewiele, bo podobno wszystkiego na 14 czy 15 wypadków. Są to jeszcze sporadyczne wypadki lecz obawiać się należy, że pomimo czujności władz i wysiłków kraju, powiatów i gmin większe przybierze rozmiary. Dlatego z naszej strony powinniśmy wszystko uczynić, ażeby to zło nie przybrało zanadto wielkich rozmiarów. Jak dotąd wiele już zrobiono w kraju, ażeby skutki tej cholery były jak najmniejsze. Energia Rządu, ofiarność gmin, powiatów już tyle zrobiły dla asanacji kraju, że więcej zrobić nie można. Wszystkie powiaty uchwały ns asanację kwoty dość poważne. Mamy tu wykazy z różnych Wydziałów powiatowych. I tak n. p. z kołomyjskiego donoszą, że Wydział powiatowy ofiarował 5.000 zł. na asanację a gminy poszczególne przeszło 12.000 zł. — toby na jeden powiat wynosiło 17.000 zł. Inne powiaty wydawały po 5.000, 6000 do 8.000 zł., niektóre powiaty zato tylko po 500 zł. i mniej; koniec ofiary były zrobione.

Nie dość na tem, że powiaty poniosły ofiary, ale i gminy liczne bardzo się przyczyniły do asanacji.

Nie wspominam już o stołecznych miastach Lwowie i Krakowie, ale dam na przykład Szczakowę, gminę małą, która wybudowała własnym kosztem 3.000 zł. szpital choleryczny, nie wiedząc skąd ten wydatek pokryć.

Otóż robi się co można — ale nie dość na tem. Teraz, kiedy cholera już zawitała do kraju naszego, trzeba nie na asanację tylko zwracać uwagę, ale trzeba innych dzielniejszych użyć środków. Wiemy z doświadczenia, że najlepszym środkiem jest prócz desinfekcji izolowanie chorych. Nawiedzeni chorobą powinni być umieszczeni w budynkach odosobnionych od innych mieszkań t. j. w szpitalach cholerycznych. Według obowiązujących przepisów gminy obowiązane własnym kosztem takowe zakładać. Rząd jest obowiązany dawać pomoc lekarską tym gminom, które własnych lekarzy nie mają. Fundusz państwowy jest obowiązany pokrywać koszta dyet i koszta podróży lekarzy, a prócz tego $\frac{3}{4}$ kosztów za lekarstwa użyte przez epidemicznych chorych. Fundusz krajowy płaci tylko $\frac{1}{3}$ kosztów za leki. Widzicie panowie, że największy ciężar spoczywa na gminach, bo te muszą najmować budynki lub nowe budować, urządzać te szpitale i administrację ich prowadzić.

Jest to ciężar, któremu nie wszystkie gminy w naszym kraju mogą poddać. W ogóle kraj nasz należy do uboższych, a są w nim i takie gminy, którym na zwykłe potrzeby zaledwie starczy, co dopiero na takie wydatki nadzwyczajne.

Dlatego Wydział krajowy sądzi, że spełnia swój obowiązek jeśli przedkłada wniosek dążący do tego, aby w tak ciężkiej potrzebie biednym gminom ulżyć i dlatego wnosimy jako nagły wniosek, ażeby Wys. Sejm udzielił Wydziałowi kraj. kredytu dodatkowego na rok 1892 w wysokości 50 000 zł. na bezzwrotną zapomogę dla gmin niezamożnych, celem umożliwienia im zakładania i urządzania szpitali epidemicznych dla cholereę dotkniętych. Ponieważ sprawa ta obchodzi nie tylko nasz kraj, ale całe państwo, ponieważ i to co w naszym kraju się dzieje w celu, aby cholereę uśmierzyć i skutki jej uczynić jak najmniej zgubnymi; obchodzi i całe państwo, bo my jesteśmy przedmurzem, przez które się cholera do innych prowincyj dostać może, ponieważ to jest w interesie nie tylko

kraju naszego, ale i państwa całego, wnosimy aby Wys. Sejm powziął rezolucyę, wzywającą Rząd, aby fundusz państwowy na ten sam cel przyszedł w pomoc krajowi. Wnioski te dwa zechce Wys. Sejm uznać za nagłe i odesłać do komisji budżetowej z poleceniem, ażeby na najbliższem posiedzeniu z nich sprawę zdała.

Wnioski Wydziału krajowego brzmią jak następuje :

I. Wysoki Sejm udziela Wydziałowi krajowemu kredytu dodatkowego na r. 1892 w kwocie 50.000 zł. na bezwrotne zapomogi dla gmin niezamożnych celem umożliwienia im zakładania i urządzania szpitali epidemicznych dla cholera dotkniętych.

II. Sejm wzywa Rząd, aby wyznaczył z funduszów państwowych odpowiednią kwotę na ten sam cel.

Wnioski te zechce Wysoka Izba uznać za nagłe i odesłać je do komisji budżetowej z poleceniem, ażeby z nich zdała sprawę ustnie na najbliższem posiedzeniu.

Marszałek. Członek Wydziału krajowego p. Hoszard stawia wniosek nagły. Czy p. radca żąda głosu do uzasadnienia nagłości?

Członek Wydziału krajowego p. Dr. Hoszard. Uzasadnienie leży w tem, co już powiedziałem, więc zrzekam się głosu.

Marszałek. Otwieram dyskusyę nad nagłością wniosku. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z nagłością wniosku tego, zechce rękę podnieść. (Większość). Nagłość jest uchwalona. Kto się zgadza na przedstawione wnioski Wydziału krajowego i odesłanie ich do komisji budżetowej z poleceniem, ażeby na najbliższej sesji zdała z nich sprawę, zechce rękę podnieść. (Większość). Przyjęto.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego udzielam głosu p. Edwardowi Jędrzejowiczowi celem dania odpowiedzi na interpelacyę wniesioną do Wydziału krajowego przez p. Kramarczyka.

Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz (czyta):

Dnia 10 września 1892 wniósł p. Kramarczyk do Wydziału krajowego interpelacyę popartą 16 podpisami z zapytaniem: Czy i kiedy myśli Wydział krajowy przyjść przed Wysoką Izbę z projektem o zmianę ustawy drogowej po

myśli wniosków posła ks. Siczynskiego z roku 1887, p. Kramarczyka z r. 1890, p. Bobczyńskiego z r. 1892, oraz p. Barabasza z r. 1892, tj. by prestacye w naturze zostały zniesione, a zastąpione dodatkami do podatków stałych tak w gminie, jako i na obszarze dworskim opłacanych, nie przewyższając jednak 15% takowych, zaś budowę mostów i żłobów oddać do dyspozycji Rad powiatowych. Na powyższą interpelacyę Wydział krajowy ma zaszczyt odpowiedzieć, jak następuje:

Na sesji sejmowej r. 1887 postawił p. ks. Siczynski wniosek o zmianę częściową ustawy drogowej, dołączając zarazem polecenie dla Wydziału krajowego: „by przygotował i na najbliższej sesji sejmowej przedłożył materiały i dane potrzebne do zmiany §. 11. a) b) c) §. 12. noweli drogowej z dnia 7. lipca 1885 w tym kierunku, iż wszelkie koszta budowania i utrzymania dróg gminnych mają ponosić wszystkie warstwy społeczeństwa wedle wysokości bezpośrednich podatków przez każdego opłacanych;

by zbadał i przedłożył swą opinię, czy nie dałoby się ciężary drogowe rozłożyć na obowiązanych w formie dodatku do podatków, mianowicie, by przygotował i przedłożył obliczenie przeprowadzone na podstawie autentycznych danych, tak dawniejszych, jak osobliwie wziętych z rachunków i preliminarzy miejscowych zarządów drogowych z r. 1887 z preliminarzy za rok 1888.

1. Ile dni roboczych wymaga rocznie naprawa wszystkich dróg gminnych w całym kraju podług powiatów.

2. Ile materiału drewnianego potrzeba rocznie na budowanie i naprawę mostów na wszystkich drogach gminnych w kraju.

3. Jaka jest cena dnia robocznego i jaka cena materiału drewnianego, ustanowiona przez pojedyncze Rady powiatowe dla wykupna od prestacyi.

4. Ile jest w kraju kilometrów gminnych dróg komunikacyjnych (traktów) a ile dróg polnych, przyjętych do preliminarzy przez miejscowe zarządy drogowe i do powiatowego katastru dróg gminnych.

5. Ile jest mostów i jakiej kategorii na wszystkich drogach gminnych.“

R. 1890 wszedł do W. Izby p. Kramarczyk z wnioskiem polecającym Wydziałowi krajow-

wemu zmianę ustawy w myśl zastąpienia pre-stacyi dodatkiem do podatków stałych, w r. 1892 p. Bobczyński i poseł Barabasz, kaźden z osobna z podobnymi wystąpili wnioskami.

Wnioski posłów Kramarczyka, Bobczyńskiego i Barabasza zostały przekazane do komisji drogowej, gdzie nie załatwione ani nie weszły na stół obrad W. Izby i nie były przedmiotem dyskusyi. Natomiast z wniosku p. ks. Siczynskiego odesłanego także do komisji drogowej, zostało Wysokiemu Sejmowi złożone sprawozdanie obszerne i wyczerpujące zakończone propozycją uchwały:

„Wnioski p. ks. Siczynskiego, oraz petycyje „w sprawie reformy ustawy drogowej przekazuje „się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej“.

Uchwałę tę przyjętą przez W. Izbę bez dyskusyi starał się Wydział krajowy według możności najdokładniej wykonać, zarządził polecione badania, gromadził szczegóły, wynik dochodzeń został W. Sejmowi w obszernem sprawozdaniu r. 1890 przedłożonym, a zebrany daty są cennym materyałem do dalszej pod tym względem pracy. Do projektowania w ustawie mniej lub więcej doniosłych zmian nie widzi się Wydział krajowy wezwany żadną uchwałą Wysokiego Sejmu, ani też spowodowanym żadną administracyjną potrzebą.

Składając wobec Wysokiej Izby niniejszą odpowiedź, zaznacza jednak Wydział krajowy że uważa troskliwość o pomyślny rozwój i dobry stan środków komunikacyjnych za ważny swój obowiązek, nie spuści nigdy z oka danego polecenia, będzie skrzętnie robił dalsze badania nad stosunkami wynikłymi z ustawy drogowej i przedkładał je do użytku Wysokiej Izby, a w danym razie, gdyby zaszła udowodniona szeroko uznana potrzeba zmiany ustawy drogowej, nie omieszka wystąpić przed Wysokim Sejmem z gruntownie uzasadnionym wnioskiem.

Marszałek. Przystępujemy do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest (czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w sumie 10.000 zł. (**Aleg. 23**).

Sprawozdawca p. Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Dr. Wereszczyński (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w sumie 10.000 zł. w. a.

Pod względem formalnym wnoszę przekazanie tego sprawozdania do załatwienia komisji administracyjnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje (czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyi Wydziału powiatowego w Cieszanowie w sprawie przyjęcia na fundusz krajowy kwoty 86 zł. 85 ct., jako kosztów utrzymania Marcina Stupczyńskiego z Horyńca w miejskim Zakładzie dla nieuleczalnych. (**Aleg. 24**.)

Sprawozdawca p. Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Dr. Wereszczyński (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi Wydziału powiatowego Cieszanowskiego w sprawie przyjęcia na fundusz krajowy kwoty 86 zł. 85 ct., jako kosztów utrzymania dla Marcina Stupczyńskiego z Horyńca w miejskim Zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie.

Pod względem formalnym wnoszę przekazanie tego sprawozdania do załatwienia komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje (czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych i szkole uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku (**Aleg. 25**.)

Sprawozdawca p. Romanowicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego d. Romanowicz (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych w Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach i Uhersku, tudzież o szkole uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku.

Wydział krajowy wnosi odesłanie tego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje (czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę szkół. (**Aleg. 26.**)

Sprawozdawca p. Chamiec ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Chamiec (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę szkół.

Pod względem formalnym wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje (czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie stałej dotacji dla Rymanowskiej kolonii leczniczej. (**Aleg. 27.**)

Sprawozdawca p. Hoszard ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Dr. Hoszard (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie stałej dotacji dla rymanowskiej kolonii leczniczej.

Pod względem formalnym wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje (czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia posady drugiej etatowej akuszerki przy krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie. (**Aleg. 28.**)

Sprawozdawca p. Hoszard ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Dr. Hoszard (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia posady drugiej etatowej akuszerki przy krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie.

Pod względem formalnym wnoszę odesłanie powyższego sprawozdania do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje (czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie pokrycia kosztów budowy kanału dla szpitala powszechnego w Tarnowie. (**Aleg. 29.**)

Sprawozdawca p. Hoszard ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Dr. Hoszard (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie pokrycia kosztów budowy nowego kanału dla szpitala powszechnego w Tarnowie.

Pod względem formalnym wnoszę odesłanie powyższego sprawozdania do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Marszałek. Przystępujemy do punktu 8. którym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycji gminy Jabłonowa i innych w sprawie ustanowienia nowego Sądu powiatowego w Jabłonowie. (**Aleg. 30**)

Sprawozdawca p. Szawczak ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Dr. Sawczak. Wydział krajowy wnosi ażeby to sprawozdanie odesłać do komisji pracowniczej.

Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Do punktu 9. „Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie Radzie powiatowej w Drohobyczu koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drodze powiatowej z Drohobycza przez Stebnik do Truskawca“ ma głos poseł Edward Jędrzejowicz.

Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzieleniu Radzie powiatowej w Drohobyczu koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drodze powiatowej z Drohobycza przez Stebnik do Truskawca.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Drohobyczu na posiedzeniu z dnia 19. sierpnia b. r. uchwaliła wnieść prośbę o odnowienie nadanej Najwyższem postanowieniem z dnia 1. marca 1886. (Dziennik ustaw krajowych Nr. 42.) koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drodze powiatowej z Drohobycza przez Stebnik do Truskawca na dalszych lat pięć pod dotychczasowymi warunkami.

Za wniesioną prośbą przemawia ta okoliczność, że omycona droga łącznej długości 12 klm. 675 m. potrzebna jest dla komunikacji publicznej, że Reprezentacya powiatu w trzech latach ostatnich wydała na jej utrzymanie 9.637 zł 14 ct., że dalsza konserwacya drogi da się pomyśleć tylko przy pomocy dochodu mytniczego w wymiarze dotychczasowym pobieranego.

Na tej podstawie Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąć załączoną uchwałę:

Uchwała

o udzieleniu Radzie powiatowej w Drohobyczu koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drodze powiatowej z Drohobycza przez Stebnik do Truskawca.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Radzie powiatowej w Drohobyczu nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania opłat mytniczych na drodze powiatowej z Drohobycza przez Stebnik do Truskawca, pod warunkiem utrzymywania omyczonej drogi kosztem funduszu powiatowego w dobrym stanie.

Art. II.

Przy poborze opłat mytniczych obowiązywać ma następująca taryfa:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1/2 (pół) ct.

Art. III.

Przy poborze opłat mytniczych mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tej opłaty.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Rozprawa ogólna zamknięta. Przystępuję do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz. Wnoszę przyjęcie tej uchwały en bloc.

Marszałek. Jest wniosek przyjęcia tej uchwały en bloc. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Kto przyjmuje tę uchwałę en bloc, zechce rękę podnieść. (Większość). Uchwała jest przyjęta.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Następuje p. 10. „Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania publicznego dojazdu kolejowego Jasionów-Zabłotce“.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania publicznego dojazdu kolejowego Jasionów-Zabłotce.

Wysoki Sejmie!

Staraniem Reprezentacyi powiatu brodzkiego, w roku 1889 podjętą została budowa drogi dojazdowej prowadzącej od gościńca rządowego złoczowsko-brodzkiego w Jasionowie do stacyi kolei Karola Ludwika w Zabłotcach. Drogę tę w łącznej długości 10 klm. 418 metr. uznało c. k. Namiestnictwo orzeczeniem z 26 listopada 1889 l. 80.781 za publiczny dojazd kolejowy.

Koszta budowy publicznego dojazdu kolejowego Jasionów-Zabłotce po dzień 30. czerwca b. r. przez Wydział powiatowy wykazane są w ogólnej kwocie 30.828 zł.

Do kosztów budowy przyczyniły się strony konkurencyjne, a mianowicie c. k. kolej państwowa, fundusz krajowy i powiatowy, tudzież interesowane gminy i obszary dworskie.

Cheąc ulżyć ciężaru utrzymania wspomianego dojazdu kolejowego obliczonego z rocznym wydatkiem na 3184 zł., postanowiła Rada powiatowa wnieść prośbę o wyjednanie w drodze ustawodawstwa krajowego koncesyi mytniczej, spodziewając się w ten sposób uzyskać dochód roczny w kwocie 1107 zł.

Zdaniem Wydziału krajowego żądana koncesya może być udzieloną z zastosowaniem taryfy klasy pierwszej unormowanej ustawą z 25. grudnia 1871. (dzien. ust. kraj. Nr. 18. z r. 1872), pod warunkiem, że Wydział krajowy brodzki uzyskany dochód z myta obracać będzie wyłącznie na rzecz przedmiotu omyconego, do utrzymania którego obowiązane są strony konkurencyjne publicznego dojazdu kolejowego Jasionów-Zabłotce w myśl postanowień ustawy z d. 15. kwietnia 1881 (dzien. ust. kraj. Nr. 46.) względnie ustawy z dnia 9. marca 1888 (dzien. ust. kraj. Nr. 38.).

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąć załączoną uchwałę.

Uchwała

o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania publicznego dojazdu kolejowego Jasionów-Zabłotce.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania publicznego dojazdu kolejowego Jasionów-Zabłotce, Wydziałowi powiatowemu w Brodach na rzecz funduszu konserwacyjnego tegoż dojazdu, do utrzymywania którego obowiązane są zresztą strony konkurencyjne w myśl postanowień ustawy z dnia 15. kwietnia 1881 (dzien. ust. kraj. Nr. 46.), względnie ustawy z d. 9. marca 1888 (dzien. ust. kraj. Nr. 38).

Opłaty mytnicze pobierać należy według następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$, (pół) ct.

Konie, woły, krowy, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Przy poborze opłat mytniczych mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłat mytniczych lub o niższeniu tychże opłat.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz. Wnoszę przyjęcie tej uchwały en bloc.

Marszałek. Jest wniosek przyjęcia tej uchwały en bloc. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Kto przyjmuje tę uchwałę en bloc, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania, bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (Większość). Uchwała przyjęta w trzecim czytaniu.

Następuje p. 11. „Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie koncesyi do pobierania opłat mytniczych od przewozów na rzece Sole w Hecznarowicach i w Nowej Wsi pod Staremmiastem, tudzież od mostu względnie od przewozu na rzece Wiśle w Kaniowie starym.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzielenie koncesyi do pobierania opłat mytniczych od przewozów na rzece Sole w Hecznarowicach i w Nowej Wsi pod Staremmiastem, tudzież od mostu względnie od przewozu na rzece Wiśle w Kaniowie starym.

Wysoki Sejmie!

Najwyższem postanowieniem z dnia 13. stycznia 1882 (dzień ust. kraj. Nr. 18) nadana została obszarom dworskim w Hecznarowicach i Nowej Wsi koncesya do pobierania opłat mytniczych od przewozów na rzece Sole przez nich utrzymywanych, oddzielnie w Hecznarowicach i pod Staremmiastem, na przeciąg lat pięciu. Gdy koncesya ta już zgasła, przeto strony interesowane proszą o odnowienie prawa mytniczego.

Wydział bialski wykazuje, że wyż wymienione przewozy są niezbędne dla komunikacyi publicznej, łącząc bezpośrednio okoliczne gminy a to pierwszy przy drodze gminnej z Kęt do Hecznarowic, a drugi przy drodze gminnej z Wilamowic do Nowej Wsi.

Uzyskany dochód z poboru myta w Hecznarowicach rocznie około 45 zł. i w Nowej Wsi około 20 zł. użyto na utrzymanie przedmiotów omyconych w należytych stanie.

Wydział powiatowy popiera prośbę obszarów dworskich w Hecznarowicach i Nowej Wsi, nadto przedstawia prośbę gminy w Kaniowie starym o odnowienie jej Najwyższem postanowieniem z dnia 1. marca 1886 (dzień. ust. kraj. Nr. 39). koncesyi na lat pięć od mostu względnie od przewozu na rzece Wiśle.

Wydział powiatowy, oświadczając się za prośbą gminy w Kaniowie starym, stwierdza tę okoliczność, że prosząca gmina utrzymuje dla użytku publicznego most składany na rzece Wiśle długości 2680 metrów, tudzież na wypadek wezbrania rzeki potrzebny prom z innymi przedmiotami przewozowymi, że na budowę mostu i urządzenie przewozu, wydała 1458 zł, że na ten cel i na koszt połączone z zwyczajnem utrzymaniem mostu i przewozu rocznie około 60 zł. obróciła cały dochód z poboru myta uzyskany.

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąć załączoną uchwałę.

Uchwała

o udzieleniu koncesyi do pobierania opłat mytniczych od przewozów na rzece Sole w Hecznarowicach i w Nowej wsi pod Staremmiastem, tudzież od mostu względnie od przewozu na rzece Wiśle w Kaniowie starym.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych pod warunkiem utrzymania przedmiotów omyconych w dobrym stanie własnym kosztem:

1. Obszarowi dworskiemu w Hecznarowicach i obszarowi dworskiemu w Nowej wsi powiatu Bialskiego od przewozów na rzece Sole, a to pierwszemu z nich w Hecznarowicach, zaś drugiemu pod Staremmiastem według następującej taryfy:

a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.;

b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzęzonego 3 (trzy) ct.;

c) od jednego źrebięcia do dwóch lat 1 (jeden) ct.)

d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, jałownika, bukała i trzylatki 3 (trzy) ct.;

e) od jednego cielęcia niemającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy, kozy, kozła i małych świń 1 (jeden) ct.

2. Gminie w Kaniowie starym powiatu Bialskiego, od mostu względnie od przewozu na rzece Wiśle w Kaniowie starym, według następującej taryfy:

a) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzęzonego 3 (trzy) ct.;

b) od jednego źrebięcia do dwóch lat 1 (jeden) ct.;

c) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, jałowki, bukała i trzylatki 3 (trzy) ct.;

d) od jednego cielęcia niemającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń 1 (jeden) ct.;

e) wyłącznie tylko przy przewozie: od każdej osoby wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.

Azt. II.

Przy poborze powyższych opłat mytniczych mają być zachowane ogólne przepisy o uwołnieniu od opłaty lub o znizeniu teje.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? Nikt. Rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz. Wnoszę przyjęcie tej uchwały en bloc.

Marszałek. Jest wniosek przyjęcia tej uchwały en bloc. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Kto przyjmuje tę uchwałę en bloc, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek na przystąpienie do trzeciego czytania. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Kto przyj-

muje tę uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (Większość). Uchwała jest przyjęta w trzecim czytaniu.

Z kolei następuje pierwsze czytanie wniosku p. Weigla i towarzyszy w przedmiocie zmiany statutu krajowego i sejmowej ordynacji wyborczej. (Aleg. 31.)

Do uzasadnienia tego wniosku głos ma p. Weigel.

P. Dr. Weigel. Wysoka Izbo! Byłoby marnowaniem czasu Wysokiej Izby w sesji stosunkowo tak krótkiej, gdybym rozwodził się nad słusnością sprawy i uzasadnieniem wniosku, tak często w tej Wysokiej Izbie już powtarzanego.

Od ćwierć wieku z górą, bo od r. 1865, jeżeli zapamiętał, kiedy Wydział krajowy postawił był wniosek o pomnożeniu liczby posłów z miast o kilkanaście mandatów, wniosek ten jak wąż morski ciągle się ponawia, dawniej z niepomyślnym, w ostatniej sesji o tyle z pomyślniejszym skutkiem, że już samo głosowanie udowodniło, iż dla sprawy tej dała się uzyskać potrzebna większość, a tylko w ostatniej chwili zabrakło onych 5 obecnych do wymaganych $\frac{2}{3}$ głosujących.

Statystyczne obliczenia wzrostu ludności miast, pokrzywdzenie jakie ordynacja wyborcza i statut krajowy pod tym względem w porównaniu z innymi krajami koronnymi wykazuje, wszystko to zdolnem jest i zdolne było wyrobić w Wysokiej Izbie przekonanie, że usprawiedliwionem jest zgoła żądanie, iżby zastęp posłów miejskich, choćby tylko jak na teraz, z miast Krakowa i Lwowa, stosunkowo powiększonym został. Gdy wniosek ten li przypadkowo — jakbym uwierzyć pragnął — w ostatniej sesji nie przeszedł, gdy nadto w porównaniu z mandatami do Rady państwa ośm miejscowości w kraju ma nawet tam reprezentację swoją większą, aniżeli w Wysokim Sejmie, sprawiedliwą, przyzna każdy, jest rzeczą, Panowie, raz jeszcze, mimo krótkości sesji podać ten wniosek pod światłą deliberację i szczęśliwe głosowanie Izby.

Dlatego pod względem formalnym wnoszę, Wysoka Izba zechce ten wniosek w imieniu towarzyszy moich postawiony, odesłać do komisji prawniczej z wezwaniem, iżby jeszcze tej sesji sprawę Wysokiej Izbie zdała.

Marszałek. Jest wniosek o przydzielenie wniosku p. Weigla do komisji prawniczej z po-

lenciem, ażeby jeszcze w tej sesji przyszła ze sprawozdaniem do Wysokiej Izby. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się z wnioskiem formalnym p. wnioskodawcy zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji budżetowej w sprawie przeniesienia plac maszynisty zakładu dla umysłowo chorych na Kulparkowie i szpitala św. Łazarza w Krakowie z rubr. II. do rubr. I. (**Aleg. 32.**)

Sprawozdawca p. Dr. Włodzimierz Kozłowski ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Włodzimierz Kozłowski (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 32).

Sekretarz p. Wiktor. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. Dr. Włodzimierz Kozłowski (czyta):

Wysoki Sejm raczy zezwolić na uzupełnienie uchwalonego przez Wysoki Sejm etatu z dnia 25. maja 1874 w ten sposób, iż posady maszynistów w Kulparkowie i w szpitalu św. Łazarza w Krakowie za stałe uznane zostają.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek odczytany przez p. sprawozdawcę, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Wybór komisji drogowej z 14 członków.

W myśl jednak dziś powziętej uchwały stawiam także na porządku dziennym razem wybór komisji przemysłowej z 12 członków. Na skrutatorów zapraszam pp. Michalskiego, Rożankowskiego, Horodyskiego Bronisława, Scipiona, Potoczka, i Schnella. (Po pięciominutowej przerwie). Proszę panów, zanim pp. skrutatorowie obliczą głosy, możemy iść dalej i przystąpić do punktu 15. porządku dziennego.

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach galicyjskiego funduszu propinacyjnego na rok 1893. (**Aleg. 33.**)

Sprawozdawca poseł Skalkowski ma głos.

Sprawozdawca poseł Dr. Skalkowski (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 33)

Sekretarz p. Trzeciński. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosków komisji.

Sprawozdawca p. Dr. Skalkowski (czyta):

I.

Budżet galicyjskiego funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1893.

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków galicyjskiego funduszu propinacyjnego na rok 1893.

Dochody.

Poz. 1. Czynsze propinacyjne	3,505.845 zł.
„ 2. Opłaty od szynkarzy	204.000 „
„ 3. Opłaty od zakładania gorzeli	— „
Poz. 4. Grzywny	3.500 „
„ 5. Ze sprzedaży skonfiskowanych przedmiotów	20 „
Poz. 6. Odsetki zwłoki	7.000 „
„ 7. Subwencya rządowa	891.129 „
Suma dochodów	4,611.494 zł.

Wydatki.

Poz. 1. Wypłata wylosowanych obligacyj	1,571.900 zł.
Poz. 2. Wypłata kuponów	2,298.083 „
„ 3. Prowizya bankowa	3.200 „
„ 4. Należytość stęplowa	2.790 „
„ 5. Podatek dochodowy	527.250 „
„ 6. „ zarobkowy	60 „
Suma wydatków	4,403.283 zł.

Nadwyżka dochodów . 208.211 zł.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Do głosu zapisany jest p. Merunowicz. Udzielam mu go.

P. Merunowicz. Wysoki Sejmie! Przyjemne ma zadanie szanowny referent komisji budżetowej stojący obecnie na trybunie. Ma on bowiem zawsze do czynienia z nadwyżkami preliminarzowanych kwot. O ile mi wiadomo nie wszyscy referenci komisji budżetowej są w tem położeniu. Prawdopodobnie cała Izba podziela

Jego przyjemne uczucia z tego powodu Ja z pewnością także byłbym ostatnim, który chciałby rękę przyłożyć do tego, ażeby taki szczęśliwy tok sprawy wykupna propinacyi, jakiego dotychczas jesteśmy świadkami, w czemkolwiek został zepsuty.

Jeżeli ośmieliłem się prosić o głos, to w tym celu, ażeby zwrócić uwagę na pewne strony sprawy wykupna propinacyi za pośrednictwem kraju, o której dotychczas, jak mi się zdaje, było z naturalnych bardzo powodów mało mowy.

Mianowicie jak z natury rzeczy wynika z początku musiano zwracać uwagę przedewszystkiem na stronę finansową sprawy, jako nieodzowny warunek pomyślnego wprowadzenia rzeczy. Oczywiście w takim momencie musiały zejść na podrzędny plan wszystkie inne względy. Lecz sądzę iż rzecz dojrzała już o tyle, że pora już jest, ażeby i o tych innych względach, na które przy administracyi funduszków propinacyjnych, powinno się zwracać uwagę, zaczęto myśleć naturalnie z pełnem zachowaniem względów na interes finansowy sprawy. Zmierzam ku temu, ażeby podnieść, iż tak samo, jak nieraz dawały się słyszeć rozmaite uwagi na ten temat, że dawni właściciele prawa propinacyi powinni byli więcej cokolwiek, niż to się działo, zwracać uwagi na to, ażeby dzierżawy dostawały się w lepsze ręce, ażeby sposób eksploatacyi tego prawa inaczej urządzono, jak to u nas się działo i t. d. tak tem bardziej jeszcze teraz ma obowiązek kraj, ażeby na te, że tak powiem, obywatelskie względy uwagę zwracał. (Brawa). Chciałbym kwestyę przedstawić zupełnie jasno. Ktoby chciał intencyę moją wypaczyć, mógłby sądzić, że mam tu zamiar, wzniesienia jakiejś agitacyi, że się tak poprostu wyrażę, antisemickiej. Otóż proszę panów, ja nie waham się oświadczyć tu z całą stanowczością, że, jeżeli to i owo o szkodliwości karczem można powiedzieć, to byłoby niesprawiedliwością samych żydów o to winić. Jest winien zarówno szlachcic, który ułatwiał to, że karczma przybrała tak szkodliwą dla społeczeństwa cechę, winien także lud cały, jednym słowem, winno temu całe społeczeństwo i to nietylko jedno pokolenie, ale całe wieki na to się składały. Zdaje mi się, że my spełnimy obowiązek nietylko dla terażniejszości, ale i wobec przyszłych pokoleń, jeżeli przynaj-

mniej objawimy chęć ku temu, ażeby dążyć do zmiany tego szkodliwego charakteru karczem. Nie myślcie także panowie, żebym chciał c. k. Dyrekcyę galicyjskiego funduszu propinacyjnego narażać na jakieś experymenty poetyczne, żeby zaprowadziła w warunkach dzierżawy jakąś ekskluzywność na rzecz tego, albo owego elementu i t. p. Przeciwnie, ja uznaję że proceder propinacyjny musi pozostać na teraz przynajmniej w tych rękach, w których jest dotychczas. Rozumiem to bardzo dobrze, że wszelkie szykany w tej rzeczy najmniej mogą być stosowane, ale że to musi iść drogą naturalną i żadnymi przepisami od razu zmienić się nie da.

Co jest w tej rzeczy złego to wynika z najgłębszego usposobienia społeczeństwa, z nawy-czek złych, z których wątpię, żeby terażniejsze pokolenie już się mogło w zupełności wyłamać, jakkolwiek widzimy że postęp jest znaczny, ale bo się od razu wszystko zmienić nie da i ja wcale o tem nie marzę. Nie chcę się zapierać tego, że życzę sobie tej zmiany, ale żeby było możliwe tak zaraz, tego nie przypuszczam. Biorę przykład zupełnie konkretny: sposób administrowania propinacyą w mieście Lwowie.

W tutejszym Magistracie jest ta rzecz w ręku człowieka rozumnego i bardzo praktycznego, który nie ubierając swego postępowania w żadne formy regulaminów, ani uchwał, tylko sam dla siebie wytknąwszy cele działalności swojej — gdy naturalnie Magistrat to postępowanie aprobuje — wytknął pewne zasady kierownicze, które zmierzają ku temu, ażeby szynki dostawały się w ręce ludzi porządných i były schludne a wreszcie, ażeby właściwego szynkarstwa nie łączono z rozmaitymi innymi ubocznymi zajęciami, które właśnie nadają procederowi temu szkodliwą społeczną cechę.

Postępując tak konsekwentnie a praktycznie, bo nie zmniejszając dochodów gminy, owszem powiększając je, doprowadził w tym względzie do bardzo pięknych już rezultatów. Wprawdzie praca jego jeszcze nie skończona, ale ciągle jest w toku, lecz pod tym względem doznaje on poparcia jednomyślnego, tak w Magistracie, jak w Radzie miejskiej, a to nie tylko ze strony chrześcian, lecz także żydów, jednym słowem od wszystkich ludzi porządných.

Ja bowiem myślę, że toby było dopiero objawem szczególnego uprzedzenia do żydów i

antysemityzmu w najgorszym znaczeniu tego wyrazu, jeŝliby ktos przypuszczał, że przewodcom żydów mogłoby zależeć na konserwowaniu tego szkodliwego charakteru, jaki dotychczas ten proceder przybrał. I owszem ja sądzę i liczę na to, że w dobrze zrozumianym interesie ludności żydowskiej, w interesie jej godności, oni właśnie najskuteczniej, i to skuteczniej, niż wszelkie przepisy oficjalne przyczynią się do tego, ażeby odjąć karczemie ten wstrętny charakter, jaki ona dotychczas posiada.

Nie będę Wysokiej Izby nużył szerszymi wywodami, ograniczę się do tego, że odczytam mój wniosek z prośbą, ażeby Wysoka Izba raczyła go uchwalić. Jeŝliby jednak Panowie sądzili, że ze względów formalnych wypadaloby go jeszcze odesłać do komisji budżetowej, nie mam nic przeciwko temu.

Wniosek opiewa:

(czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Dyrekcyę galicyjskiego funduszu propinacyjnego, ażeby przy wydzierżawianiu uprawnień szynkarskich — chroniąc zresztą odpowiednio interes rachunkowy c. k. funduszu propinacyjnego, starała się jednak zarówno w oznaczaniu warunków dzierżaw, jak niemniej także w wyborze osobistości dzierżawców dążyć do stopniowej zmiany ogólnego typu szynków i karczem w naszym kraju w gospody schludne i przyzwoite dla moralnego i materialnego stanu ludności nieszkodliwe.

Marszałek. P. Merunowicz zapowiada rezolucyę następującej treści (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Dyrekcyę galicyjskiego funduszu propinacyjnego, ażeby przy wydzierżawianiu uprawnień szynkarskich, chroniąc zresztą odpowiednio interes rachunkowy c. k. funduszu propinacyjnego, starała się jednak zarówno w oznaczaniu warunków dzierżaw, jak niemniej także w wyborze osobistości dzierżawców dążyć do stopniowej zmiany ogólnego typu szynków i karczem w naszym kraju w gospody schludne i przyzwoite dla moralnego i materialnego stanu ludności nieszkodliwe.

Kto popiera ten wniosek raczy rękę podnieść. (Dostateczna ilość.) Wniosek jest dostatecznie poparty. Ponieważ przy rozprawie ogólnej nikt głosu więcej nie żądał, przystępujemy

do rozprawy szczegółowej. Głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca poseł Dr. Skalkowski (czyta):

Budżet galicyjskiego funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1893.

Dochody:

Poz. 1.	Czynsze propinacyjne	3,505.845 zł.
" 2.	Oplaty od szynkarzy	204.000 "
" 3.	Oplaty od zakładania gorzelń	— "
" 4.	Grzywny	3.500 "
" 5.	Ze sprzedaży skonfiskowanych przedmiotów	20 "
" 6.	Odsetki zwłoki	7.000 "
" 7.	Subwencya rządowa	891.129 "
	Suma dochodów	4,611.494 zł.

Marszałek. Czy żąda kto głosu co do odczytanych pozycyí dochodów? (Nikt). Nikt głosu nie żąda. Kto przyjmuje te pozycye, raczy rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Następuje rubryka wydatków. Sprawozdawca p. Dr. Skalkowski ma głos.

Sprawozdawca poseł Dr. Skalkowski (czyta):

Wydatki:

Poz. 1.	Wypłata wylosowanych obligacyi	1,571.900 zł.
" 2.	Wypłata kuponów	2,298.083 "
" 3.	Prowizya bankowa	3.200 "
" 4.	Należytość stęplowa	2.790 "
" 5.	Podatek dochodowy	527.250 "
" 6.	" zarobkowy	60 "
	Suma wydatków	4,403.283 zł.

Nadwyżka dochodów . . . . . 208.211 zł.

Marszałek. Czy żąda kto głosu co do odczytanych pozycyí wydatków? (Nikt). Nikt głosu nie żąda — kto je przyjmuje raczy rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Proszę p. sprawozdawcy od odczytanie dalszej rubryki.

Sprawozdawca poseł Dr. Skalkowski (czyta):

Budżet galicyjskiego funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1893.

Dochody:

Poz. 1.	Odsetki od kapitałów	21.892 zł.
	Wydatki	— "

Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje dopiero co odczytane cyfry, raczy rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Następuje budżet gal. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1893. Głos ma p. sprawozdawca Skalkowski.

Sprawozdawca poseł Dr. Skalkowski (czyta):

Budżet galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1893.

Dochody:

Poz. 1. Odsetki od kapitałów . . . 234.631 zł.

Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje dopiero co odczytaną cyfrę raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Proszę p. sprawozdawcę od odczytanie cyfry wydatków.

Sprawozdawca poseł Dr. Skalkowski (czyta):

Wydatki:

Poz.	1. Płace urzędników . . .	24.100 zł.
"	2. Płace sług . . .	939 "
"	3. Adjuta . . .	800 "
"	4. Dyurna . . .	15.873 "
"	5. Ryczałt do Skarbu państwa na koszt utrzymania kasy	10 000 "
"	6. Czynnosc najmu lokalu biurowego . . .	2.500 "
"	7. Koszta administracji powiatowej . . .	27.000 "
"	8. Dyety i koszta podróży członków Dyrekcyi . .	1.500 "
"	9. Koszta kancelaryjne . .	5.000 "
"	10. Koszta zarządu . . .	1.000 "
"	11. Koszta sądowe . . .	800 "
"	12. Remuneracye, zapomogi i wydatki nieprzewidziane	10.000 "
	Suma wydatków . . .	99.512 zł.

Nadwyżka dochodów . . . 135.119 zł.

Marszałek Czy żąda kto głosu co do odczytanych pozycyj? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, proszę o uchwałę. Kto przyjmuje wydatki w kwocie 99.512 zł. raczy rękę podnieść. (Większość). Rubryka wydatków jest przyjęta.

Przystępujemy teraz do rozprawy nad wnioskiem p. Merunowicza. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca p. Dr. Skalkowski. Kwestya poruszona przez p. Merunowicza nie była w komisji rozpatrywana i dlatego ja nie mogę mówić imieniem komisji budżetowej, we własnym imieniu zaś, skoro jestem przy głosie zaznać, że kwestya jest zbyt ważna, aby mogła być dodatnio załatwiona przez taką rezolucyę, incydentalnie postawioną. Nie wątpię, że nie ma nikogo w tej Wysokiej Izbie, ktoby nie podzielał zamiaru p. Merunowicza i nie zgodził się z tendencyą jego rezolucyi, aby szynki szczególnie wiejskie przestały być miejscem gdzie się szerzą wpływy szkodliwe, a stały się miejscem rozrywki i zdrowej strony duchowej dla ludu, który przychodzi szukać po pracy ciężkiej odpoczynku.

Chociaż się z tym zdaniem zgadzam i przeciwi rezolucyi nie mieć nie mogę, ośmielę się zauważyć, że ze względu na ważność sprawy zasługuje ona, aby była osobno traktowana i wyczerpująco przedstawiona. Kwestya uregulowania szynkarstwa jest bezsprzecznie jedną z najważniejszych, jakie na dolę ludu wpływają i powinna być według mego osobistego przekonania przez osobną ustawę policyjną specjalnie uregulowaną. Taka rezolucya może być bez wątpienia pożądaną, ale mnie się zdaje, że radykalne tej sprawy załatwienie będzie wyczekiwać pory odpowiedniejszej, bo sprawa ta tylko projektem do prawa specjalnie policyjnego może być załatwiona.

Marszałek. Podaję wniosek p. Merunowicza do głosowania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Upraszam p. Michalskiego o ogłoszenie rezultatu skrutynium wyborów do komisji.

Sprawozdawca p. Michalski. Przy wyborze do komisji drogowej głosujących było 88. Wszystkie głosy otrzymali pp.

Borkowski

Czaykowski Alfons

Gniewosz

Gnoiński Wincenty

Gross

Jaworski

Jędrzejowicz Franciszek
 Koziembrodzki Władysław
 Męciński
 Romer Gustaw
 Sala
 Siczynski
 Struszkiewicz
 Torosiewicz Emil.

Marszałek. Ci więc panowie zostali wybrani do komisji drogowej.

Sprawozdawca p. Michalski. Przy wyborze do komisji przemysłowej głosujących było 99. Wszystkie głosy otrzymali pp.

Brykczyński
 Czaykowski Władysław
 Chrzanowski
 Czartoryski
 Goldman
 Golejewski
 Michalski
 Okuniewski
 Rutowski
 Szczepanowski
 Weigel
 Żardecki.

Marszałek. Ci więc panowie zostali wybrani do komisji przemysłowej.

Proszę tych panów, którzy wybrani zostali do komisji drogowej i przemysłowej, aby raczyli się ukonstytuować i mnie o tem zawiadomić.

Porządek dzienny został wyczerpany. W sprawie formalnej udzielam głosu JE. p. ks. Czartoryskiemu.

JE. p. ks. Czartoryski. Do komisji szkolnej przydzielone zostały trzy petycje a ponieważ w nich rozchodzi się o subwencje i zaliczki, więc wedle mego zdania należą one do komisji budżetowej, której zwykle takie petycje przydzielano. Są to mianowicie petycje: jedna wdowy po nauczycielu Katarzyny Jacuk, o zapomogę, druga gminy Hajworonki w powiecie podhajeckim o subwencję i trzecia kierownika szkoły o zaliczkę 100 zł.

Prócz tego odczytaną dziś była petycja nauczyciela Kowalskiego o subwencję na założenie ogrodu systemu Dra Jordana i ta petycja także została przydzieloną komisji szkolnej. Otóż wnoszę, aby te cztery petycje przydzielono komisji budżetowej.

Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, podaję ten wniosek do głosowania. Kto się z nim zgadza raczy rękę, podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Wpłynął jeszcze wniosek, który p. sekretarz zechce odczytać.

Sekretarz p. Wiktor (czyta):

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A) Sejm wzywa c. k. Rząd:

Ażeby obecne zarządzenia weterynarsko-policyjne ustanowione dla ochrony przed zawlečeniem zarazy bydłowej z Rumunii i Rosyi bezwarunkowo w mocy obowiązującej utrzymał.

B) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zwracał baczną uwagę na powyższą sprawę i w razie potrzeby użył swej interwencji u c. k. Rządu.

Wnioskodawca

Włodzimierz Kozłowski.

Sala, A. Wodzicki, K. Gnoiński, M. Scipio, Puzyna, Szeptycki, L. Chrzanowski, Żywicki, Charniec, Z. Słonecki, Łączyński, S. Koziembrodzki, Tadeusz Romer, Polanowski, Rozwadowski, E. Jędrzejowicz, Schnell, Gniewosz, Pilat, Palch, Borkowski, Niezabitowski, A. Jędrzejowicz, Jaworski, Pietruski, Popowski, Szczepanowski, Abrahamowicz, Jan Tarnowski, F. Paszkowski, F. Jędrzejowicz, Trzeciecki, St. Tarnowski, E. Micewski, St. Jędrzejowicz, Brykczyński, Kornel Horodyski.

Marszałek. Z wnioskiem tym postąpię regulaminowo.

Następne posiedzenie jutro o godzinie 10. Proszę p. sekretarza o odczytanie porządku dziennego.

Sekretarz p. Wiktor (czyta):

Porządek dzienny

4. posiedzenia, 4. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we czwartek dnia 22. września 1892 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie pomocy udzielonej ludności dotkniętej zeszłorocznym nieurodzajem z wyznaczonego na ten cel kredytu z funduszu krajowego w kwocie 100.000 zł.

Sprawozdawca poseł Romanowicz.

2. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o petycji Wydziału powiatowego w Kro-

śnie w sprawie założenia krajowej szkoły gospodyń wiejskich w Iwoniczu.

Sprawozdawca poseł Gorayski.

3. Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie pokrycia kosztów budowy nowego kanału dla szpitala powszechnego w Tarnowie.

Sprawozdawca poseł Goldmann.

4. Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia drugiej etatowej posady akuszarki przy krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Goldmann.

5. Sprawozdanie komisji petycyjnej o prośbie gminy Utoropy, pow. Koszowski, o ponowne zaprowadzenie tam produkcji soli warzonki.

Sprawozdawca poseł Merunowicz.

6. Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji mieszkańców okolicy Barszczowic o wyjednanie zatrzymywania pociągów pociągów pospiesznych na tej stacji.

Sprawozdawca poseł Merunowicz.

7. Sprawozdanie komisji budżetowej o funduszu pożyczkowym dla gmin na budowę szkół ludowych.

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski.

8. Sprawozdanie komisji budżetowej o krajowym funduszu szkolnym emerytalnym na rok 1893.

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski.

9. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o szkołach rolniczych, szkole gorzelniczej, gorzelni, folwarku i torfiarni w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Ludwik Wodzicki.

10. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na rok 1893:

a) szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie;

b) wyższej szkoły rolniczej, szkoły parobków, kursu gorzelnianego, gorzelni i folwarku w Dublanach;

c) średniej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie;

d) szkół niższych rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach;

e) szkoły ogrodniczej w Tarnowie;

f) szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz.

11. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu funduszu szkolnego krajowego na rok 1893.

Sprawozdawca poseł Włodz. Kozłowski.

Marszałek. Na żądanie p. prezesa komisji budżetowej zmieniam godzinę rozpoczęcia jutrzejszego posiedzenia na godzinę 11. z rana.

Posiedzenie zamknięte.

Koniec posiedzenia o godz. 12. min. 55.

